

lující firmě celý z nejvyššího podání neuhražený zbytek vymáhané pohledávky, a že proto žalující firma není oprávněna k žalobě. Peníze, které obdržela z nejvyššího podání berní správa na účet dávky z majetku dlužné žalovaným, nebyly by připadly dlužníkům, kdyby nebylo onoho nedoplatku na dávce, nýbrž žalující firmě. Poškozenou v první řadě jest tedy žalující strana. Třebas i exekuti mají hospodářský a právní zájem na tom, aby žalovaný vydal, oč jest obohacen, a nemohlo by ani jim býti upřeno právo žalobní, bezprávný stav, jenž vznikl nespravedlivým obohacením se žalovaného, může býti napraven jenom tak, že žalovaný zaplatí, co jeho věřitel, erár, z nejvyššího podání obdržel, žalující firmě ku další úhradě její vymáhané pohledávky. O jejím oprávnění k žalobě nemůže býti pochybováno. Zákonným předpisem, kterým jest žalobní nárok odůvodněn, jest v první řadě § 1435 obč. zák. Když se v něm nařizuje vrácení věci, pominul-li právní důvod k jejímu podržení (*condictio causa finita*), tím více musí býti vráceno každé obohacení, jež od počátku bylo bez právního důvodu (*condictio sine causa*). Mimo to plyne žalobní nárok z § 1358 obč. zák. Týž nedopadá sice přímo, poněvadž žalující strana nezaplatila nedoplatek dávky za žalovaného sama a neručila za ni ani osobně ani vlastním majetkem, avšak dlužno ho použití obdobně podle § 7 obč. zák. Žalující strana měla jako vymáhající věřitelka zákonný nárok, by její vymáhaná pohledávka byla zaplacená z nejvyššího podání, ale musila strpěti, by místo ní byl zaplacen nedoplatek dávky z majetku předepsané žalovanému, poněvadž byl zajištěn zákonným právem zástavním na vydražené nemovitosti. Tím vznikl stav zcela obdobný tomu, jako když třetí osoba jest nucena zaplatiti ze svého cizí dluh, poněvadž ručí zaň určitými částmi svého majetku. Tak, jako v tomto případě, jest ten, kdo cizí dluh zaplatil, podle § 1358 obč. zák. přímo ze zákona oprávněn, požadovati od dlužníka náhradu zaplaceného dluhu, nutno i v souzeném případě žalující straně přiznati nárok, by jí žalovaný nahradil, co bylo za něho a na újmu žalující strany zaplacené z nejvyššího podání. Jsou-li správná skutková udání žaloby, jest žalobní nárok po právu. Avšak žalovaný popřel, že zůstal něco dlužen na majetkovou dávku, a namítá mimo to, že když prodal dražbou prodaný dům, byla všechna břemena na něm váznoucí odečtena od kupní ceny, že tedy i dlužnou dávku z majetku převzal ku placení tehdejší kupitel a pozdější exekut R. Kdyby měl pravdu, byla by žaloba ovšem bezdůvodnou, poněvadž by tu nebylo placení jeho dluhu, a jeho obohacení. Jelikož o těchto námitkách nebylo dosud jednáno, a nebyla učiněna skutková zjištění, potřebná k jejich posouzení, zůstalo řízení kusým a musilo býti podle § 510 c. ř. s. uznáno, jak se stalo.

Čís. 8168.

Pozemek, jenž nebyl fysickou součástí vydražené nemovitosti, nýbrž pouze její hospodářskou součástí, nemohl přejíti vydražením na vydražitele.

Pozemek, jenž byl dříve ve vlastnictví toho, kdo byl zároveň vlastníkem nemovitosti, jež byla napotom vydražena, nemůže vydržeti vydražitel, jenž pozemku toho ve dražbě nenabyl.

(Rozh. ze dne 23. června 1928, Rv I 2148/27.)

Při koupi domu čp. 19 v roce 1919 převzal žalobce od svých předchůdců též zahradu č. kat. 1321/10, které majitelé domu odedávna užívali, ač byla knihovně zapsána ve vložce desk zemských. Roku 1922 vydražil dům čp. 19 v exekuční dražbě žalovaný Vojtěch Š., jenž pak převedl spoluvlastnictví k polovici domu na svou manželku Josefu Š-ovou. V roce 1925 byla zahrada č. kat. 1321/10 odepsána ze zemských desk a vložena do nové vložky jako žalobcovo vlastnictví. Ježto si vydražitelé domu čp. 19, manželé Š-ovi, osobovali vlastnické právo i k zahradě č. kat. 1321/10, domáhal se na nich žalobce jejího vrácení. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Soud první stolice exekučními spisy a výpověďmi svědků bezvadně zjistil, že vnucená dražba domu čp. 19 byla provedena podle stavu knihovního, že předmětem dražby dle odhadního protokolu ze dne 2. března 1922 a dražebních podmínek ze dne 15. března 1922 byl pouze domek čp. 19 se stavební parcelou čís. kat. 92 bez jakéhokoliv příslušenství a že sporná parcela čís. kat. 1321/10 zahrada nebyla předmětem dražby. Soud první stolice má dále za prokázáno, že žalobce v čase dražby nebyl knihovním vlastníkem sporné zahrady, že však v době té, před dražbou, nabyl vlastnictví k zahradě čís. kat. 1321/10 vydržením, že oběma stranám byl pravý stav věci znám a že usnesením okresního soudu ze dne 20. dubna 1925 bylo povoleno, by sporná zahrada byla z vložky čís. 1008 desk zemských odepsána, aby se pro ni zřídila nová knihovní vložka čís. 763 a vložilo se na ni právo vlastnické pro žalobce. Již z těchto zjištění vyplývá, že žalovaný vlastnického práva k sporné parcele nenabyl, neboť jiného důvodu nabývacího než nabytí veřejnou dražbou s domkem čís. pop. 19 ani netvrdil. Potvrzení obecního úřadu ze dne 31. března 1925, že žalovaný koupili bývalý majetek žalobcův se všemi právy a povinnostmi tak, jak jej předchůdcové měli a užívali, nemá významu, jelikož majetek ten neprodával obecní úřad, nýbrž soud. Poněvadž sporný pozemek nebyl předmětem dražby, nebyl vlastník nebo jinak oprávněný, tedy ani žalobce, povinen, by právo vlastnické k pozemku tomu před dražbou ohlašoval a nemá tu místa ustanovení § 170 ex. ř., jak má procesní soud za to. Poukaz soudu první stolice k ustanovení § 1500 obč. zák. není případný, jelikož žalovaný před vkladem práva vlastnického k pozemkové parcele čís. kat. 1321/10 pro žalobce žádné právo k pozemku tomu na sebe nepřevodil. Neboť ani pozemek čís. kat. 1321/10 ani nějaké jiné právo k němu žalobci příslušející nebyly předmětem dražby a byli-li žalovaní (jich plnomocník) při dražbě v omyl uvedeni třetí osobou, že se pozemek ten spoluprodává, nemá to pro spor významu. Ani poukaz soudu první stolice k ustanovení §§ 156 a 239 ex. ř.

za stavu věci výše vyličeného nemůže nárok žalovaných na sporný pozemek odůvodniti. Poněvadž žalobce vlastníkem sporného pozemku byl již před dražbou, nabyv vlastnictví k němu vydržením, nepozbyl práva toho dražbou, neboť žalovaní vydražili jen tu nemovitost, která byla podle odhadního protokolu a dražebních podmínek předmětem dražby, tedy jen domek čís. pop. 19 se stav. parcelou čís. kat. 92. Jelikož žalobce vlastnického práva k zahradě čís. kat. 1321/10 nabyt vydržením, jest jejím knihovním vlastníkem, žalovaní pozemek ten drží bez právního důvodu, jest žaloba podle §§ 369 a 372 obč. zák. odůvodněnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání spočívá na mylném názoru o právních účincích dražebního řízení a o ustanovení § 1493 obč. zák. o započtení vydržecí doby předchůdce. Podle tohoto je při třicetiletém vydržení, o něž tu jde, ten, kdo bezelstně převezme věc od bezelstného držitele, jako nástupce oprávněn, započísti si vydržecí dobu svého předchůdce. Byl tudíž v souzeném případě, v němž se bezelstnost držitelů sporného pozemku vůbec nestala spornou neb i jen pochybnou, žalobce oprávněn započísti si vydržecí dobu svých předchůdců v držení sporného pozemku jako jejich nástupce do své vydržecí doby. To však neplatí o žalovaných. Ti nejsou právními nástupci žalobce v držení sporného pozemku. Soukromoprávní smlouvu s ním o něm nevyjednali a při veřejné soudní dražbě jej podle nesporného obsahu exekučních spisů nevydražili. Zda byli — mylného ovšem — mínění, že sporný jako vydržený pozemek je součástí prodávaného domku, a zda neb kým toto mínění bylo v nich vzbuzeno a jim stvrzeno, je lhostejno. Podle exekučního odhadu, dražebních podmínek, jakož i podle protokolu o dražebním roku a podle usnesení o udělení příklepu byl předmětem dražby jen domek č. p. 19 se stavební parcelou č. k. 92 bez jakéhokoliv příslušenství. Nebyl jím tudíž sporný pozemek p. čís. 1321/10 zahrada aniž vydržením získané nároky na něj. Mohli dovolatelé proto dražbou nabýti jen oné nemovitosti, ale nikoli i této. Dovolání má mylně za to, že sporný pozemek tvoří nerozlučnou část domku čís. 19, že nárok na něj byl jakýmsi reálním právem spojeným s vlastnictvím k domku a že žalovaní, získavše vlastnictví domku, jsou oprávněni, užívati i nadále sporného pozemku, tvořícího součást vydraženého domku, stejně jakoby vydražitel usedlosti měl právo odvolati se na služebnost, kterou jeho předchůdce vykonávali, i když nebyla v pozemkové knize vyznačena a v důsledku toho také nebylo o tom zmínky v dražebních podmínkách a v odhadním protokole. Z přednesu dovolatelů nikterak nevyplývá, že sporný pozemek byl fysickou součástí domku, od něho fysicky, tělesně, neodlučitelnou, takže by ani ten ani onen bez druhého nemohl obstáti. Lze proto pozemek ten míti jen za hospodářskou součást domku od nepamětných dob s ním spojenou, jejíž právní osudy však mohou býti zcela jiné, než osudy jeho. Nemohl proto sporný pozemek, nejsoa fysickou součástí vydražené nemovitosti, s ní přejíti na

vydražitele. Pro právní názor, že nárok na něj byl jakýmsi reálním právem spojeným s vlastnictvím k domku, není v zákoně opory. Nárok na sporný pozemek vyvěral jen z jeho vydržení a že vydržeti může jen ten, kdo je jinak způsobilý k nabývání práv, tedy vydržeti mohou jen — ať už fyzické neb právní — osobnosti, nemůže při jasném ustanovení §§ 18 a 1453 obč. zák. býti pochybným. Vydržitelem nebyl proto pomyslný, v domku čís. 19 ztělesněný právní podmět, nýbrž byli jím dočasní držitelé domku, tedy fyzické osoby, z nichž posledním byl žalobce. Na něho přešlo vydržecí právo jeho předchůdců v držení pozemku jako na bezelstného jich nástupce, od něho však nepřešlo již na žalované, protože oni sporného pozemku vůbec — ani v dražbě — nenabyli, nejsou jeho nástupci v jeho držení a tudíž si také nemohou jako vydražitelé jeho vydržecí dobu započísti. Příklad vydržení služebností, jehož se žalovaní dovolávají, je v podstatě jiný. Tam právě nabývá vydražitel nemovitosti, jejíž držitelé služebnost vykonávali, a může proto jako jejich nástupce za ostatních podmínek zákonem stanovených pro vydržení služebnost vydržeti, i když nebyla v pozemkové knize vyznačena a v důsledku toho také nebylo o tom zmínky v dražebních podmínkách a v odhadním protokole. Marně se také žalovaní k uhájení svého právního názoru dovolávají zásady poctivosti a dobré víry, již v exekčním řízení byl dán výraz novou úpravou § 170 čís. 5 ex. ř. O případ tam upravený tu nejde a jinak platí pro vydražitele ustanovení § 189, druhý odstavec, ex. ř., podle něhož vydražitel nemůže činiti nárok ze správy ani pro nesprávné údaje v dražebních podmínkách nebo ve spisech před dražbou vyloučených. Z všeho toho plyne, že žalovaní vydražili jen domek čís. 19 se stavební plochou č. k. 92 a že si nemohou činiti nárok na sporný pozemek ani z důvodu vydražení ani z důvodu vydržení. Ono ne, protože jej podle průběhu exekčního řízení nevydražili, toto ne, protože nejsou nástupci předchůdců v jeho držení, neboť těmi byli určité osoby, jež byly zároveň vlastníky domku a pozemek zároveň s tímto — a nikoli jen důsledkem tohoto vlastnictví — jedna od druhé nabývaly, rozdílem od žalovaných, již sice nabyli domku, ale nenabyli s ním také pozemku. Za tohoto správného právního nazírání na věc nelze dovolatelům dáti za pravdu, že odvolací rozsudek ji posoudil mylně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 8169.

Bylo-li odvolacím soudem žalobě částečně vyhověno a žalobce podal dovolání do rozsudku odvolacího soudu v celém rozsahu, domáhaje se jeho zrušení, nelze povolití exekuci ani ku vydobytí plnění přisouzeného odvolacím soudem.

(Rozh. ze dne 23. června 1928, R II 198/28.)

Rozsudkem odvolacího soudu bylo žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného vyhověno potud, že bylo přiznáno nezl.